

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (шести състав)

8 декември 1987 година*

„Брюкселска конвенция – Понятие за *lis pendens* (висящо дело)”

По дело 144/86

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда на основание Протокол от 3 юни 1971 г. относно тълкуването от Съда на ЕО на Конвенцията от 27 септември 1968 г., за компетентността и изпълнението на решенията по граждански и търговски дела от страна на Corte suprema di cassazione, Рим (Италия), по спора, висящ пред този съд между

Gubisch Maschinenfabrik KG, със седалище в Flensburg, от една страна,

и

Giulio Palumbo, с местожителство в Рим, от друга страна,

относно тълкуването на член 21 от Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно компетентността и изпълнението на решенията по граждански и търговски дела (ОВ L 299, стр. 32),

СЪДЪТ (шести състав),

в състав: г-н О. Due и г-н G. C. Rodríguez Iglesias, председатели на състав, г-н Т. Коорманс, г-н К. Bahlmann и г-н С. Kakouris, съдии,

генерален адвокат: г-н G. F. Manciniq

секретар: г-н Н. А. Rühl, главен администратор,

като взе предвид писмените становища, представени:

- за дружество Gubisch, от адв. E. Meissner, в писмената фаза на производството,
- за правителството на Федерална република Германия, от г-н С. Böhmer, в писмената фаза на производството,
- за правителството на Италианската република, от г-н О. Fiumara, в писмената фаза на производството,
- за Комисията на Европейските общности, от г-н G. Berardis, в писмената и устната фаза на производството,

предвид доклада за съдебното заседание и вследствие устната фаза на производството от 19 март 1987 г.,

* Език на производството: италиански.

като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 11 юни 1987 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 9 януари 1986 г., постъпило в секретариата на Съда на 12 юни същата година, Corte suprema di cassazione е поставил, по силата на Протокола от 3 юни 1971 г. относно тълкуването от Съда на ЕО на Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно компетентността и изпълнението на решенията по граждански и търговски дело (наричана по-нататък „Конвенцията“), преюдициален въпрос относно тълкуването на член 21 от Конвенцията.

2. Този въпрос е повдигнат в рамките на спор между дружество Gubisch Maschinenfabrik KG, със седалище във Flensburg (Федерална република Германия), на г-н Palumbo, с местожителство в Рим, относно валидността на договора за продажба. Г-н Palumbo е призовал Gubisch да се яви пред Tribunale di Roma (Окръжен съд, Рим), за да се обяви нищожността на този договор, на основание, че неговата оферта е била оттеглена преди да стигне до дружество Gubisch за одобрение; в същото време той иска от Съда да анулира договора на основание липса на съгласие, или, субсидиарно, да бъде развален договора, тъй като срока за доставка не е бил спазен от Gubisch.

3. Gubisch от своя страна се позовава на липсата на компетентност на Tribunale di Roma, съгласно член 21 от Конвенцията, на основание, че то преди това е сезирало Landgericht (Районен съд), Flensburg, с искане да се осигури изпълнението на задълженията от страна на г-н Palumbo съгласно договора, а именно заплащане на закупената машина.

4. Тъй като Tribunale di Roma е отхвърли възражението за *lis pendens*, базирано на член 21 от Конвенцията, Gubisch е сезирало Corte suprema di cassazione, която е спряла делото и е поставила на Съда следния преюдициален въпрос:

„Дали понятието за *lis pendens*, по силата на член 21 от Брюкселската конвенция от 1968 г., включва случая, в който, във връзка с един и същ договор, една от страните предявява иск пред съд на една договаряща се държава, целящ анулирането, а в случая (или, във всеки случай, развалянето) на договор, когато другата страна сезира съд на друга договаряща се държава с иска за изпълнение на този договор?“

5. С оглед едно по-пълно представяне на фактите, на хода на производството и на писмените становища, представени пред Съда, се прави позоваване на доклада за съдебното заседание. Тези елементи от делото са упоменати по-нататък само доколкото са необходими за изготвяне на мотивите на Съда.

6. С цел да се отговори на зададения въпрос, трябва първоначално да определим дали понятията използвани в член 21 от Конвенцията, за да опишат условията за „*lis pendens*“, термин съществуващ единствено в увода към раздел 8 на дял II, трябва да получат самостоятелно тълкуване или трябва да бъдат считани като принадлежащи към сферата на вътрешното право на едната или другата от съответните държави.

7. В това отношение трябва да се подчертае, така както Съдът вече е отсъдил в своето Решение от 6 октомври 1976 г. (по дело Tessili, 12/76, Recueil, стр. 1473), че нито една от тези две възможности не се налага за изключване на другата, изборът може да бъде направен съгласно всяка от разпоредбите на Конвенцията, но въпреки всичко трябва да се осигури на последната пълната Ж ефикасност, за да постигне целите на член 220 от Договора за ЕИО.

8. В този контекст, трябва да се припомни, че конвенцията цели, в своя преамбюл, който повтаря отчасти текста на член 220, посочен по-горе, а именно за облекчаване на признаването и изпълнението на съдебни решения, както и подсилването в рамките на Общността на правната защита на лицата, установени в нея. По отношение на член 21, по-специално, той фигурира заедно с член 22, който се отнася до свързаните дела, в раздел 8 на дял II на Конвенцията, раздел който цели - в интерес на добро правораздаване в рамките на Общността - да избягва паралелни производства, висящи пред съдилищата на различни договарящи държави и противоречията в решенията, които биха могли да произхождат от тях. Така тази регламентация има за цел да изключи, в рамките на възможното, още от начало ситуации, каквито са посочени в член 27, алинея 3, а именно непризнаването на едно решение поради неговата несъвместимост с решение, постановено по дело между същите страни в друга държава-членка.

9. Съдът между другото е приел в своето Решение от 30 ноември 1976 г. (по дело De Wolf, 42/76, Recueil, стр. 1759), значението на тези цели на Конвенцията дори извън стриктните рамки на *lis pendens*, като отбелязва, че би било несъвместимо със смисъла на членове 26 и последващи, които се отнасят до признаването на съдебните решения, да се допусне иск със същия предмет и е образуван между същите страни, като иск по който вече се е произнесъл съд от друга договаряща се държава.

10. От друга страна, трябва да отбележим, че понятието *lis pendens* не е същото в законодателствата на договарящите се държави и че така както Съдът вече е констатирал в своето Решение от 7 юни 1984 г. (по дело Zelger, 129/83, Recueil, стр. 2397), не може да се извлече, от едно доближаване на различни действащи национални разпоредби, общо понятие за *lis pendens*.

11. С оглед на посочените по-горе цели, преследвани от Конвенцията, и обстоятелството, че текстът на член 21, вместо да се позовава на термина „*lis pendens*” така както се употребява в различните национални законодателства на договарящите се държави, описва различни материални условия като елементи от една дефиниция, трябва да се заключи, че използваните в член 21 понятия за определяне на положение на *lis pendens* трябва да бъдат считани за независими.

12. Този резултат не е в противоречие с Решението от 7 юни 1984 г., посочено по-горе, в което Съдът е отбелязал, че въпросът е да се знае в кой момент едно дело се счита за висящо, по смисъла на член 21 от Конвенцията, трябва да се смята за разгледано и решено за всеки съд според правилата на собственото му национално законодателство. В това отношение мотивите са били въз основа на липса на данни в този член относно естеството на процедурните формалности, тъй като Конвенцията няма за цел да уеднакви посочените формалности, тясно свързани с организацията на съдебното производство в различните държави. Той не би могъл следователно да предопределя

тълкуването на материалното съдържание на условията за *lis pendens*, описани в член 21.

13. Следователно се вземат предвид посочените по-горе цели и с цел да се осигури еднаквото приложение на разпоредбите на член 21 и член 27, алинея 3, именно в тази светлина, трябва да се пристъпи към въпроса дали едно процедурно положение, такова каквото е в този случай, се постига от разпоредбите на член 21. Характеристиките на тази ситуация се свеждат до това, че една от страните е предявила пред първоинстанционен съд иск за изпълнение на задължение, предвидено в международен договор за продажба, и че тя впоследствие става ответник по иск, предявен от другата страна в друга договаряща се държава за установяване на нищожността или за разваляне на същия този договор.

14. В това отношение, трябва първо да отбележим, че съгласно член 21, тази разпоредба се прилага, когато страните по два спора са същите и когато двете искания имат същия предмет и основание; той не поставя никакво допълнително условие, дори ако германската версия на член 21 не разграничава ясно понятията „предмет” и „основание”. Тя трябва да бъде разбрана в същия смисъл като останалите езикови версии, които правят тази разлика.

15. В процедурното положение, което е в основата на поставения преюдициален въпрос, се характеризира с това, че същите страни са ангажирани в два спора, които се осъществяват в различни договарящи се държави, и се базират на същото „основание”, а именно същия договор. Проблемът следователно е да се разбере дали тези два спора имат същия „предмет”, тъй като в единия случай се иска изпълнение на договора, а в другия неговото анулиране или разваляне.

16. В случая, когато става дума за международна продажба на движими вещи е видно, че искането за изпълнение на договора има за цел да го направи ефикасен, а искането за анулиране или разваляне има за цел да го лиши от всякаква ефективност. Задължителната сила на договора следователно се намира в основата на двата спора. Искането за анулиране или разваляне е последващо искане и може да бъде считано за средство за защита срещу първото искане представено като независимо производство пред съд в друга договаряща се държава.

17. При тези процедурни обстоятелства трябва да се заключи, че двата спора имат един и същ предмет, като това понятие не може да бъде тълкувано по-тясно спрямо пълната формална идентичност на двете искания.

18. В действителност, ако в случай като този в случая, спорните въпроси относно един и същ договор за международна продажба не са били решени от един единствен трибунал, пред който е висящо искането за изпълнение на договора, и който е сезиран пръв, ищецът подал иска за изпълнение на договора рискува да получи отказ, на основание член 27, алинея 3, за признаването на решение, произнесено в нейна полза, и това въпреки, че средството за защита представено евентуално от ответника и изведено от липсата на задължителна сила на договора не е било взето предвид. В действителност не би могло да бъде поставено под съмнение, че признаването на едно съдебно решение, прието в договаряща се държава, което изисква изпълнение на договора, би могло да бъде отказано в друга държава, ако съществува решение на съд в тази държава, за нищожност или разваляне на същия договор. Подобен резултат би

съдържал ограничения на последствията на всяко съдебно решение, до националните територии и би противоречал на целите на Конвенцията, които са за засилване в цялото правно пространство на Общността на правната защита и улесняване на признаването във всяка договаряща се държава на съдебните решения, приети в друга договаряща се държава.

19. Следователно на националния съд трябва да се отговори, че понятието *lis pendens*, посочено в член 21 от Конвенцията от 27 септември 1968 г. обхваща случая, когато една страна заведе, пред съд на договаряща се държава, иск за анулирането или развалянето на договор за международна продажба, докато иск, заведен от другата страна за изпълнение на същия този договор, е висящ пред съд в друга договаряща държава.

По съдебните разноски

20. Разноските, направени от правителството на Федерална република Германия, от правителството на Италианската република и от Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът (шести състав),

като се произнася по въпроса, поставен от Corte suprema di cassazione, с Определение от 9 януари 1986 г., реши:

Понятието за *lis pendens*, посочено в член 21 от Конвенцията от 27 септември 1968 г. обхваща случая, когато една страна заведе, пред съд на една договаряща се държава, иск за анулиране или разваляне на договор за международна продажба, докато иск, заведен от другата страна за изпълнение на същия този договор, е висящ пред съд в друга договаряща държава.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 8 декември 1987 година.

Подписи